

Obsah

Úvod	9
Používané zkratky	10

Oddíl A – Východiska

I Vnitrostátní, mezinárodní a evropský rozměr práva	13
I.1 Úvodní poznámky	13
I.2 Vnitrostátní právo	13
I.3 Mezinárodní právo (= mezinárodní právo veřejné)	14
I.3.1 Mezinárodní právo soukromé	16
I.4 Právo Evropské unie (dříve také komunitární právo, právo Společenství)	16

Oddíl B – Mezinárodní právo

II Mezinárodní právo (veřejné) – pojem, specifika, subjekty	21
II.1 Pojem a specifika mezinárodního práva	21
II.2 Subjekty mezinárodního práva	23
II.2.1 Státy	23
II.2.2 Mezinárodní organizace	24
II.2.3 Další subjekty mezinárodního práva (zde se jimi dále nezabýváme)	25
II.3 Koncepce vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva	25
III Pojem mezinárodní smlouvy a smluvního práva mezinárodního a vnitrostátního ...	26
III.1 Pojem a označení mezinárodní smlouvy, její části	26
III.2 Smluvní právo mezinárodní	27
III.3 Vnitrostátní právo mezinárodních smluv	27
III.4 Třídění mezinárodních smluv	27
III.4.1 Počet smluvních stran	28
III.4.2 Možnost přístupu k mnohostranné smlouvě	28
III.4.3 Forma smlouvy	28
III.4.4 Úroveň sjednání smlouvy	28
III.4.5 Obsah smlouvy z hlediska věcného	29
III.4.6 Normativní obsah smlouvy	29
III.4.7 Smlouvy „self-executing“	30
III.5 Zásady mezinárodního smluvního práva	30

IV	Vznik mezinárodní smlouvy	32
IV.1	Sjednání textu smlouvy	32
IV.1.1	Sondáž a expertní jednání.....	32
IV.1.2	Přijetí a autentifikace textu.....	32
IV.2	Schvalování smluv	33
IV.2.1	Vnitrostátní procedura schvalování mezinárodních smluv	33
IV.2.2	Kategorizace smluv podle Ústavy ČR pro účely schvalování.....	33
IV.3	Vyjádření definitivního souhlasu se smlouvou po jejím vnitrostátním schválení.....	34
IV.4	Vstup smlouvy v platnost	35
IV.5	Platnost a účinnost mezinárodní smlouvy. Prozatímní provádění smlouvy	37
IV.6	Prezentace textu a jazyk smlouvy	37
IV.6.1	Smlouvy dvoustranné.....	37
IV.6.2	Smlouvy mnohostranné	38
IV.7	Technické zajištění právního života smlouvy.....	38
IV.8	Výhrady k mezinárodním smlouvám.....	39
IV.8.1	Pojem výhrady.....	39
IV.8.2	Přípustnost výhrady.....	39
IV.9	Výklad mezinárodních smluv	39
IV.10	Vyhlašování mezinárodních smluv v ČR	40
V	Mezinárodní smlouva v českém vnitrostátním právu. Její bezprostřední závaznost pro vnitrostátní subjekty (jednotlivce)	42
V.1	Úvodní předpoklad	42
V.2	Závaznost mezinárodní smlouvy v oblasti vnitrostátního práva	42
V.2.1	Smlouvy, předmětem jejichž úpravy jsou vnitrostátní právní vztahy	42
V.2.2	Smlouvy přímo (legislativně technicky) použitelné na právní poměry vnitrostátních subjektů (smlouvy „self-executing“).	43
V.2.3	Aplikace a použití smlouvy	44
V.3	Uvedení mezinárodní smlouvy do vnitrostátního práva.....	45
V.4	Odkaz na mezinárodní smlouvy (v Ústavě, v jednotlivých zákonech) a jeho právní účinky.....	46
V.4.1	Podmínky odkazu	46
V.4.2	Postavení mezinárodní smlouvy ve vnitrostátním právu	48
V.4.3	Platnost mezinárodní smlouvy a její účinky z hlediska vnitrostátního práva	49
V.4.4	Vyhlášení mezinárodní smlouvy jako podmínka její přímé vnitrostátní závaznosti.....	49
V.4.5	Zvláštní kategorie mezinárodních smluv podle čl. 10a Ústavy.....	50
V.4.6	Vztah mezinárodních smluv a Ústavy ČR.....	50
V.5	Výňatky z Ústavy České republiky.....	51

Oddíl C – Právo Evropské unie

Úvodní informace o Evropské unii.....	55
VI Evropská integrace a vznik Evropských společenství a Evropské unie.	
Současný stav.....	56
VI.1 Základ evropské integrace po druhé světové válce.....	56
VI.2 Nová metoda integrace: nadstátnost.....	56
VI.3 Stadia integrace. Evropská společenství a Evropská unie.....	57
VI.3.1 Vznik a počáteční vývoj Evropských společenství.....	57
VI.3.2 Vznik Evropské unie.....	59
VI.4 Povaha a právní postavení Společenství a Unie: nadstátnost (supranacionalita)	61
VI.5 Právní subjektivita Společenství a Unie.....	62
VI.6 Charakter Evropské unie v současnosti	62
VI.7 Smlouva o ústavě pro Evropu (Ústavní smlouva EU)	63
VI.8 Současnost po Lisabonské smlouvě.....	64
VI.9 Povaha Evropské unie z hlediska státoprávního.....	65
VI.10 Rekapitulace systému EHS–ES–EU od počátku do současnosti.....	66
VII Organizační struktura Evropské unie.....	67
VII.1 Úvodní přehled organizační (institucionální) struktury EU.....	67
VII.2 Evropská komise.....	68
VII.2.1 Pravomoci Komise	68
VII.2.2 Složení	68
VII.3 Rada Evropské unie.....	69
VII.3.1 Složení	69
VII.3.2 Pravomoci.....	70
VII.3.3 Hlasování v Radě.....	70
VII.3.4 Výbor stálých zástupců (COREPER).....	71
VII.4 Evropská rada („summit“.....)	71
VII.5 Evropský parlament.....	71
VII.5.1 Vývoj.....	71
VII.5.2 Pravomoci.....	72
VII.5.3 Složení	73
VII.6 Soudní dvůr EU.....	73
VII.6.1 Úvodní poznámky.....	73
VII.6.2 Soudní dvůr.....	74
VII.6.3 Tribunál (býv. Soud prvního stupně)	75
VII.6.4 Procesní předpisy a senátní struktura soudů	75
VII.6.5 Řízení před Soudním dvorem EU	75
VII.7 Účetní dvůr.....	76
VII.8 Evropská centrální banka.....	76
VII.9 Další pomocné orgány.....	76
VII.10 Evropská investiční banka.....	76
VII.11 Tzv. demokratický deficit v EU	77

VIII Právní systém EU. Prameny unijního práva	78
VIII.1 Systém práva evropské unie.....	78
VIII.2 Akty členských států (primární právo).....	79
VIII.3 Akty orgánů Unie (sekundární právo).....	80
VIII.3.1 Druhy aktů Unie.....	80
VIII.3.2 Legislativní pravomoci a postupy Unie.....	82
VIII.3.3 Základní formální náležitosti aktů Unie.....	82
VIII.4 Obecné zásady unijního práva.....	83
VIII.5 Evropský soudní dvůr jako tvůrce práva – právní povaha jeho rozhodnutí.....	83
VIII.6 Závaznost a aplikace unijního práva v členských státech.....	84
VIII.6.1 Přímý účinek unijního práva.....	84
VIII.6.2 Přednost unijního práva.....	84
IX Vynucování unijního práva	85
IX.1 Řízení proti členskému státu, který porušil povinnost stanovenou unijním právem...85	85
IX.1.1 Řízení před Komisí v rámci její kontrolní pravomoci.....	85
IX.1.2 Fáze soudního řízení (před Soudním dvorem).....	86
IX.1.3 Postih státu, který nerespektuje rozhodnutí SD (čl. 260 SFEU).....	87
IX.2 Řízení proti jednotlivci, který porušil povinnost stanovenou unijním právem.....	89
Příloha 1: Ukázka rozsudku ESD ve věci Komise proti ČR	91
Příloha 2: Okruhy ke zkoušce	93